І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. No. 96. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 25-го ТРАВНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 25, 1966 Ч. 96. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок 24-го травня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

РОКЕФЕЛЛЕР ДОМАГАЄТЬСЯ, щоб республіканський виборчий список в 1968-му році очолювали нюйоркський сенатор Джекоб К. Джевітс і мишиґенський губернатор Джордж Ромні. Нюйоркський губернатор Рокефеллер промовляв в Ню Йорку разом із мишиґенським губернатором Ромні на республіканськім $100-бенкеті для придбання фондів на партійні цілі. Сам Рокефеллер повторив свою давнішу заяву про те, що вже не буде ніколи старатися про здобуття президентського становища. Щодо президентських виборів в 1968-му році, то Рокефеллер сказав, що між республіканцями зростає бажання, що було б добре, коли б Джевітс і Ромні були разом на виборчім списку. Рокефеллер гостро критикував Уряд президента Джансона за те, що не поборює інфляцію. Економічну політику Уряду назвав Рокефеллер „економічним абсолютизмом". Рокефеллер сказав, що він боровся, але в 1964-му році „помер", якщо ходить про крайові політичні амбіції. Ромні „постійно росте в стейті Мишиґен і здобуває симпатії в цілій країні".

МЕКНАМАРА ОБОРОНЯЄ СВОБОДУ РОЗХОДИТИСЯ в поглядах на справу війни у В'єтнамі, хоч із цього можуть користати комуністи, гадаючи, що американський нарід роздвоєний в справі поборювання комуністичної агресії. Секретар оборони МекНамара промовляв у Питтсбурґу, Па., на закінчення шкільного року в Коледжі Чехем, який закінчила його донька. Під час його промови коло 100 демонстрантів носили транспаренти з написами проти війни. МекНамара казав, що ЗДА є тим сильні, що їх населення має свободу висловлювати свої думки на всі проблеми.

135 ШКІЛЬНИХ ОКРУГ В ПІВДЕННИХ СТЕЙТАХ відмовляються ліквідувати шкільну сеґреґацію згідно з федеральним пляном на новий шкільний рік 1966-1967. 135 округ не відповіли на урядовий плян, а крім того численні округи предложили плян об'єднування шкіл для білих і кольорових учнів, незгідний із урядовим проєктом. Згідно з законом про громадські права з 1964-го року Уряд повинен припинити федеральну допомогу тим округам, які відмовляються об'єднувати школи, або Департамент Освіти мусить полегшити вимоги закону з 1964 року.

252 ЧУЖІ КОРАБЛІ ТОРГУЮТЬ З КУБОЮ, хоч ЗДА проголосили бойкот цієї комуністичної країни. Те число чужих кораблів відноситься від 1-го січня 1963-го року досі. 72 кораблі є власністю Великої Британії, 57 ливанських ,36 грецьких, 18 польських і стільки кіпрських, 14 італійських і 48 кораблів різних інших держав. Всі ці кораблі мають поємність 1,779,765 тонн. Всі ці кораблі не мають права перевозити товари, які американський Уряд висилає за кордон.

У СВІТІ

У БРИТАНІЇ ПРОГОЛОШЕНО ДЕКРЕТОМ КОРОЛЕВИ ЄЛИСАВЕТИ II ВИНЯТКОВИЙ СТАН у зв'язку з 9-денним страйком моряків. Прем'єр Гаролд Вільсон заявив у парляменті, що той страйк „поволі, але основно" руйнує британську торгівлю. Винятковий стан дає змогу урядові покористуватись воєнною фльотою для необхідних товарових транспортів, передусім для постачання харчів і достав до шпиталів з-закордону.

НА РАДІ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ВІДКИНЕНО внесення африканських членських держав на переведення воєнних санкцій проти біло-расистської Родезії. Той внесок дістав тільки 6 голосів на 15 членів, коли для важности треба найменше 9 голосів. „За" голосували три африканські держави, Йорданія, СССР і сателітська Болгарія, Нова Зеляндія голосувала „проти", а всі інші стримались. Після голосування Микола Федоренко виголосив демаґогічну промову з лайками проти „країн НАТО", які ніби саботують „бажання африканських народів". Британський амбасадор лорд Карадон відповів йому, що Федоренко, як „герой понад сотні вето" не має морального права критикувати Ради Безпеки та не розуміє взагалі, що таке голосування вільних країн у вільній системі.

ПАПА ПАВЛО VI ГОСТРО ВИСТУПИВ проти атеїстичної марксистської ідеології, якій відмовив права звати себе науковою та з'ясовувати проблеми всесвіту. Папа назвав марксистську ідеологію „сліпотою" та ствердив, що радикальний марксизм створив цілком фальшиву концепцію історії людини і світу. Тому — заявив Папа — Католицька Церква не дає і не може дати ніякої підтримки атеїстичному марксизмові. Папа Павло VI промовляв в неділю 22 ц. м. до 15.000 робітників з усього світу, зібраних в соборі св. Петра з нагоди 75-річчя славетної енцикліки Лева XIII „Рерум Новарум", що стосувалися соціяльних реформ.

ЄГИПЕТСЬКИЙ УРЯД ВІДКИНУВ суґестію Америки, щоб кораблі американської Шостої фльоти, стаціоновані на Середземному морі ,склали візиту єгипетському портові Порт Саїд або Александрії. Сталося це після того, як 5 совєтських воєнних кораблів відвідали Порт Саїд, прославлювані єгипетською пресою.

В 40-РІЧЧЯ СМЕРТИ

ГОЛОВНИЙ ОТАМАН СИМОН ПЕТЛЮРА
(* 10 травня 1879 — † 25 травня 1926)

Українська громада в Римі взяла участь у Великодній Літургії, що її відправляв Кардинал Йосиф Сліпий

Рим. — Згідно з повідомленням бюлетеню Українського Пресового Бюра „Вісті з Риму" з дня 15-го травня ц.р., у перший день Великоднього празника, у неділю 10-го квітня вполудне, Папа Павло VI відслужив торжественну Службу Божу перед входом до базиліки св. Петра, щоб дати можливість взяти в ній участь стотисячним масам народу зібраним на площі перед базилікою. У цьому торжестві брала участь також нечисленна в Римі українська громада, разом з масами місцевого італійського народу та численних прочан, що звичайно на Великдень заповняють Рим. Все ж таки, українська спільнота бажала відсвяткувати празник Христового Воскресення у свій питомений спосіб; тимбільше, що цього року всі українці й всі християни по цілім світі святкували Великдень у цей сам день.

Для українського звеличення ця громада в Римі мала нагоду наступного дня, у Світлий понеділок 11 квітня, коли то Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий правив при гробі св. Йосафата торжественно св. Літургію. Престіл св. Василя Великого прикрасили Сестри Василіянки, а перед мощами св. Йосафата пишався розлогий дорогий перський килим — дарунок чотирьох українських Владик з чотирьох континентів: митр. Максима Германюка з Вінніпеґу, єп. Плятона Корниляка з Німеччини, єп. Івана Прашка з Австралії і єп. Андрія Сапеляка з Аргентини. При престолі станув до богослужби Блаженніший Кир Йосиф, у співслуженні двох священиків з Арґентини: о. Дмитра Мартинюка, українського вербіста та о. Еміляна Ринича. Дияконував о. Йоаким Гербут з Югославії. Співслужили питомці Української Семінарії св. Йосафата. До св. Причастя приступило понад двісті осіб. Проповідь про таїнство терпіння і воскресіння Христа, про Його зовнішнє приниження і наругу, при рівночасній духовній прославі й перемозі воскресіння виголосив Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий. Він згадував про зраду Учителеві, про мерзенний цинічний поцілунок Юди, про насмішки й кпини з усього великого.

Повний текст проповіді Верховного Архиєпископа буде надрукований в наступному числі „Свободи".

ПЕТЛЮРА СИМОН...

(Епілог із поеми „Вік Петлюри")

Петлюра Симон спить на Мон'парнасі,
У Пантеоні спить Наполеон.
Він повернувсь в країну, де вінчався
У сяйві слави на французький трон.

Петлюра не вернувсь... В чужій країні
Спочив його дочасно тлінний прах,
А дух його-вітає в Україні,
А дух його живе, горить в серцях.

І крізь усі декрети й заборони
Гнобителів з чужої сторони,
В мовчанні чорному він дзвоном дзвонить,
Як з Києва святого, з чужини.

І чує дзвін його вся Україна,
І буде чути безконечні дні,
Доки народ ярма й наруг не скине,
Не знищить ворога в повстань огні.

Коли ж спаде повстань побідна буря,
У Києві збудують Пантеон,
Тоді повернеться і прах Петлюри,
Як повернувсь в Париж Наполеон.

Вінніпеґ, 1966 М. І. МАНДРИКА

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР РАСК СПОДІВАЄТЬСЯ ПОКРАЩАННЯ СИТУАЦІЇ У В'ЄТНАМІ

Вашинґтон. - Державний секретар Дін Раск розмовляв в понеділок 23 травня ц. р. з групою видатніших членів обох палат Конґресу на тему В'єтнаму і висловився оптимістично про дальший розвиток тамошніх подій. Він інформував лідерів Палати Репрезентантів і Сенату, що американські чинники у Вашинґтоні й Сайґоні роблять все можливе, щоб не допустити до дальшого проливу крови між розсвареними групами в Південному В'єтнамі та що існують добрі підстави вірити в те, що між лідерами буддистів та теперішнім центральним урядом дійде до порозуміння, щоб можна було при обопільній співпраці перевести заповіджені вибори вчасною осінню цього року. Оптимістичні погляди державного секретаря базувались, мабуть, на останній важливій події у Південному В'єтнамі: спротив буддистів у Дананґу цілком заламався і збунтовані вояки, які скривалися в останній з трьох буддистських паґод у Дананґу — вийшли відтіль та піддалися. Таким чином ціле місто Дананґ опинилося під контролею центрального уряду. В місті настав спокій, відчинились крамниці і життя вертається до нормального стану. З Сайґону центральний уряд вислав великі транспорти харчів і інших товарів до Дананґу. У тій „малій громадянській війні" згинуло по обох сторонах разом коло 50 осіб та більше сотні було ранених. Роззброєно і переведено в табір інтернованих коло 500 збунтованих вояків і опозиційних цивільних осіб, що активно боролись проти державного війська в Дананґу. Між схопленими є теж посадник міста Дананґу, лікар д-р Нґуєн Ван Ман, що його прем'єр Нґуєн Као Кі назвав був комуністом „якого треба розстріляти". Згодом Као Кі відкликав ту погрозу.

Центром опозиції залишилось ще місто Гуе з 50.000 мешканців де знаходиться головна кватира 1-го Армійського корпусу південнов'єтнамської армії і головна кватира буддистів. Одні і другі відмовилися переговорювати з прем'єром Као Кі про замирення та відмовились від участи в підготовчому конґресі, що його скликує центральний уряд. Однак американські кола мають надію, що після упадку Дананґу буддисти й опозиційні ґенерали втратять дещо з своєї войовничости й підуть на компроміс. У столиці Південного В'єтнаму Сайґоні всі американці дістали наказ від американських властей залишатись дома від сумерку до ранку у зв'язку з напруженою ситуацією: в'єтнамці твердять, що з американського газолінового танку вбито на вулиці одного в'єтнамського підстаршину. Обурена юрба перевернула і спалила два американські авта. Жертв в людях не було .

Обидві партії сумніваються в тому, щоб республіканці здобули більшість в Палаті Репрезентантів

Вашинґтон. — Ще п'ять місяців до виборів, але вже тепер представники обидвох партій, Демократичної і Республіканськеї, сумніваються в тому, щоб республіканці мали здобути більшість в Палаті Репрезентантів. Звичайно буває так, що в міжпрезидентських виборах проурядова партія втрачає деяке число мандатів в користь опозиційної партії. Це знають демократи і вони передбачають, що їхня партія цього року може втратити від 12-ох до 15-ох конґресових становищ в користь республіканців. Демократи кажуть, що цього року виборці найбільше цікавляться справою війни у В'єтнамі та інфляцією. Республіканці не зможуть багато виграти на цих проблемах, бо вони самі не мають якоїсь власної програми, якою могли б поборювати демократів. А втім, ще не знати, як ці дві проблеми розвинуться до виборів.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

КАНАДІЙСЬКІ УКРАЇНЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ТЕРОРУ В УКРАЇНІ

Торонто. — Відділ Комітету Українців Канади в Торонто влаштовує в суботу, 28-го травня, о год. 2-ій після полудня у столиці Канади Оттаві велике протестаційне віче під гаслом: „За свободу народу і самостійність України". На вічу промовлятимуть представники канадійського політичного життя, а головним українським промовцем буде заступник президента КУК М. Плавюк. Віче влаштовується як протест проти хвилі арештів українських культурних діячів в Україні, головно проти засуду критиків Івана Світличного й Івана Дзюби.

УВАН ВІДЗНАЧУЄ О. ДОСВІТНЬОГО

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук влаштовує для відзначення Олеся Досітного наукову конференцію в суботу, 28-го травня, о год. 6-30 увечорі в залі Академії в Ню Йорку при вулиці Сотій ч. 206. В рамах цієї конференції проф. Григорій Костюк виголосить доповідь на тему: „Нові матеріяли до біографії Олеся Досвітнього", а ред. Іван Світ говоритиме про втечу Досвітнього в 1916 році до Америки і про його повернення на Україну.

ВІДЗНАЧУЮТЬ 80-РІЧЧЯ ПРОФ. С. ГОЛЬДЕЛЬМАНА

Ню Йорк. — Комісія для вивчення історії українсько-жидівських взаємин Української Вільної Академії Наук в Ню Йорку влаштовує конференцію для вшанування проф. Соломона Гольдельмана з нагоди його 80-річчя. Конференцію відкриє донька колишнього міністра Української Народної Республіки Давида Марґоліна пані Любов Марґоліна-Гансен. Будуть виголошені такі доповіді: Соломон Гольдельман як громадянин Української Народної Республіки — Борис Мартос, Соломон Гольдельман на тлі українсько - жидівських відносин в добу визвольних змагань — Борис Ржепецький і Соломон Гольдельман як економіст — Яків Зозуля. Конференція відбудеться в неділю 29-го травня, о год. 6:30 увечері в будинку Академії в Ню Йорку при вул. Сотій ч. 206.

О. Д-Р РОМАН ДАНИЛЯК НАЙМЕНОВАНИЙ НА КАНЦЛЕРА ТОРОНТСЬКОЇ ЄПАРХІЇ

Торонто. — Владика української католицької Торонтонської Єпархії Кир Ісидор іменував о. д-ра Романа Даниляка Канцлером Торонтонської Єпархії, увільняючи водночас із цього становища о. прел. Василя Філевича. Новий канцлер Єпархії о. д-р Роман Даниляк, покінчив свої філософічні і теологічні студії на університетах в Римі та в березні 1966 року здобув титул доктора на факультеті канонічного права Лятеранського університету.

БУДУЮТЬ ОСЕЛЮ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В БЕЛЬҐІЇ

Брюссель. — В Бельґії, де проживає вже від кільканадцяти років досить чисельна українська громада, започатковано будову оселі для української молоді. Комітет для закупу оселі, що об'єднує представників УДК, СУМ, ОУБ, УНОТ і інших українських організацій в Бельґії закупив площу величини 10 гектарів недалеко літнискової місцевости Спа і там починає будову оселі. Головою цього Комітету є заслужений діяч о. дек. Г. Фуканчик. Оселя коштує около 50 тисяч долярів. Комітет Оселі звернувся із закликом до всіх українців допомогти у придбанні цієї оселі, що стане осередком виховання української молоді на терені Бельґії.

Українська громада Пассейку відзначила Свято Героїв

Пассейк. — Дня 22-го травня, у 40-ву річницю з дня трагічної смерти Головного Отамана та Голови Директорії УНР сл. п. Симона Петлюри, Відділ ООЧСУв Пассейку при співучасті СУМА та Пласту, під протекторатом Відділу УККА, влаштував академію в залі Української Централі. Після виконання американського гимну(пласт. юнак В. Покора), академію відкрила голова Відділу УККА пані Стефанів, святочну доповідь виголосив ред. В. Давиденко. Співачка Нюйоркської опери С. Тонкошкур під акомпаніямент п-ни Євгенії Вольц проспівала „Ой, чого ж ти почорніло, зеленеє поле" (муз. Лисенка), „Тече вода в синє море" та „Думу" (муз. Фоменка) і арію Адефоре з опери „Жанна д'Арк" (муз. Чайковського). Пластовий новак П. Гнатюк продеклямував вірш „Неминучий меч" Діми, а пласт. юначка С. Борбич відіграла на фортепіяні „Привіт Вітчизні" (муз. Фоменка) і „Повій, вітре, на Вкраїну". Вірш „Україна моя" прочитала Марія Шиш. З деклямацією „І ти колись боролась, мов Ізраїль" (Л. Українки) виступила Т. Кардашинець. Скрипаль Юрко Вожаківський відіграв Сонату ч. 4 Гендля і Еспанську симфонію ч. 1 Ляльо. Хор „Боян" виконав „Марш закарпатських січовиків", „Марш куреня бойків", „Світить місяць" (пісня УПА) і „Ой літа орел". Академію завершено спонтанним співом „Ще не вмерла Україна".

ДЕЛЕГАТИ, ГОЛОВНІ УРЯДОВЦІ І ПРЕЗИДІЯ 26-ОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ШИКАГО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Симон Петлюра

Сорок років тому, коли на вулиці Парижу большевицький аґент убив Симона Петлюру, українці, розсіяні по всьому світі, одностайно зрозуміли, що ті постріли були звернені проти ідеї української державности, проти змагу України до її самостійного, ні від кого незалежного державного життя. Симон Петлюра був тоді, 25 травня 1926 року, вже понад п'ять років лише еміґрантом, без рідної території, без рідної армії, з дуже обмеженими засобами для політичної праці. Але й без формального титулу Голови Директорії, президента Української Народної Республіки в екзилі — він був неначе символом ідеї української державности. І тому він — скромний еміґрант — був такий грізний, такий небезпечний для Москви, що свого існування не уявляє без уярмленої України.

Ось чому 40 років тому, на вістку про вбивство Симона Петлюри, всі українські голови похилилися в пошані перед цією жертвою червоного терору, який, націлюючись у чолові особи народу, хоче вбити сам нарід. Наче на помах чародійної палички, замовкли палкі міжпартійні суперечки, що велися довкола різних політичних актів уряду УНР, бо всі відчули, що йдеться тут про державу й націю, що ворог має на цілі вбити ідеал держави, за яку воювали українські вояки під проводом свого Головного Отамана. І тому Симон Петлюра після своєї трагічної смерти став ще більше власністю народу, аніж був за свого життя, коли той нарід в усій своїй масі не мав ще глибокого розуміння вартости рідної держави.

Поляг Симон Петлюра від ворожої, скритовбивчої кулі вже 40 років тому. Протягом того часу совєтська окупаційна влада в Україні споювала підвалини російської імперії морем пролитої української крови. Але ім'я Симона Петлюри не забулось і не зблідла ідея української державности. В уярмленій Україні виросли вже два покоління, але совєтський пропаґандивний апарат постійно наставлений на боротьбу проти українського „буржуазного націоналізму", який раз-у-раз проявляється в різних формах, не зважаючи на фізичне винищення, здавалося б, усієї без решти української „націоналістичної гідри". Водночас поширились ряди української політичної еміґрації і взагалі української спільноти у вільному світі. Виявляючи велику, може навіть подивугідну меткість і здібність у ділянках організаційній, культурній і економічній, в ділянці політичній, вона аж надто розпрошена, і тому проблема її внутрішньополітичної консолідації стала хронічною. Однак, не існує ніяких ліній поділу в українській вільній громаді супроти особи Симона Петлюри.

Щорічне вшановування пам'яті Симона Петлюри, голови Директорії УНР, отже голови української держави, сприяє поглиблюванню української державницької думки про потребу єдности всіх конструктивних сил народу. Державницька думка та єдність потрібні нині не менше, як були в часах української визвольної війни й революції, як сорок років тому, коли потрясла наш народ трагічна смерть Головного Отамана. Симон Петлюра перейшов до історії України, як голова відродженої української народоправної держави. І коли українці сьогодні своєї держави не мають, то повинні тим паче дорожити духовою спадщиною Симона Петлюри. В 40-ві роковини з дня його трагічної смерти ця його духова спадщина — заповіт боротися за свою державу — особливо близька і дорога кожному українцеві.

Бунт сателітів

Започаткований колись юґославським Тітом розрив у монолітному протягом довгих десятиріч комуністичному бльоці триває з непослабною силою, особливо з того часу, як розвинувся конфлікт між двома найбільшими комуністичними потугами — Совєтським Союзом і червоним Китаєм.

Щораз виразніше проявляється цей розрив у таборі совєтських сателітів середньої і південної-східньої Европи. Після кривавого здушення угорської революції в 1956 році, відосередні тенденції в цьому таборі, здавалося, прислабли, але останніми роками ожившлися знову: кожна з сателітних комуністичних держав починає більш чи менш виразно говорити про свій „окремий шлях до комунізму". Водночас із цим іде наполегливе, хоч і дуже обережне, намагання звільнитися з-під контролі Москви.

Найбільш характеристичним прикладом такого бунту в сателітному таборі може бути Румунія. Рішуче відмовившись від накидуваної Москвою через Раду Взаємної Допомоги програми обмежити Румунію виключно до ролі сільськогосподарського продуцента, її провід почав приспішену індустріялізацію, використовуючи для цього навіть допомогу країн Заходу. Водночас із цим в Румунії поведено політику дерусифікації її культури.

Румунські тенденції до унезалежнення від Москви виявилися особливо гостро останніми тижнями, у зв'язку із святкуванням 45-річчя з дня заснування комуністичної партії Румунії. У виголошеній із цього приводу промові перший секретар цієї партії Чаушеску виступив із гострою критикою московської політики у відношенні до Румунії, що виявилась у 20-их роках накиданням румунській компартії провідників, які нічого спільного з Румунією не мали, і наприкінці 30-их років у нав'язуванні цій же компартії вимог Москви, щоб вона активно підтримувала зрадницький союз Москви із Гітлером і Муссоліні, що й привело згодом до окупації Румунії гітлерівською Німеччиною. Негайно після цієї промови в західній пресі поширилися вістки, що комуністична Румунія звернулася до Москви з вимогою вивести совєтські війська з тих комуністичних країн, де вони тепер знаходяться.

Ультимативні румунські вимоги поставили Москву в ненадто зручне становище. Не маючи можливости в нинішній ситуації, в стані вже відкритої холодної війни з Пейпінґом, здушувати румунський бунт мілітарними погрозами чи й засобами, кремлівські вожді вислали до Букарешту самого генсека Леоніда Брежнєва, щоб „врозумив" румунських „товаришів". Генсек поїхав і — вернувся ні з чим, радше з відповіддю, що Румунія хоче, і далі йдучи своїм власним шляхом, жити добре не тільки з СССР, але й з комуністичним Китаєм, Албанією і навіть з капіталістичними країнами. Не зреклися румуни і своїх вимог, щоб Москва повиводила свої військові залоги з інших „соціялістичних країн".

Бунт румунського сателіта проти Москви може мати ті наслідки, що-за прикладом Румунії підуть й інші сателіти — Польща, Мадярщина й навіть найбільш льояльні досі Чехо-Словаччина та Болгарія. А це може стати початком кінця совєтського панування в окупованих Москвою країнах.

Володимир Кедровський

ПАМ'ЯТІ ГОЛОВНОГО ОТАМАНА СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Минуло сорок років з дня смерти Голови Української Народної Республіки й Головного Отамана Симона Васильовича Петлюри. Великий борець за відновлення Української Держави загинув на вулиці Парижу, вбитий московським комуністичним аґентом. Трагічна смерть його потрясла ввесь український загал не лише поза межами української землі, а й тих патріотів, що залишилися на рідних землях під московсько - комуністичною владою.

Вороги української незалежної держави гадали, що коли вони фізично вб'ють великого українського патріота - провідника, то разом з тим також знищать ту ідею, за яку боровся Головний Отаман. Вороги святкували свою перемогу, але вони — помилилися. Мученича смерть провідника українського народу ще більше скріпила ідею української незалежної держави.

Про Симона Васильовича Петлюру вже написано багато спогадів, критичних оглядів його діяльности, багато написано й про те, яким, на думку авторів, був він та які ідеї були провідними в його житті. Я вважаю, що найліпше, коли про це ми скажемо власними словами самого С. В. Петлюри, що їх він висловив у своїх писаннях та в приватних листах. Для цього я дозволю собі подати те, що, думаю, досить яскраво характеризує його провідні ідеї.

В одному із своїх листів з 16 березня 1925 року, за рік до своєї смерти, він писав:

„Я належав до тих діячів, що не перецінювали потенціялу нашого народу в 1917-1920 роках, але уважали своїм обов'язком ті потенції розвивати і кристалізувати. Я уважаю, що лише в процесі кривавої боротьби, шляхом великих жертв і „великої крови", наш народ може заслужити собі право на самостійне державне життя.

„Бо тільки кров, пролита в обороні великої ідеї, може зробити цю ідею рідною для народу, зрозумілою для нього, дорогою і святою остільки, що він не заспокоїться доти, доки не побачить її зреалізованою у великому чині й реальному факті.

„Я не знаю більше тривкого елементу, що зв'язує розпорошені сили нації, як знову ж кров, пролита нею для своєї національної ідеї. Я не знаю нічого сильнішого, нічого більш творчого для посилення леґенди і традиції — ірраціональних елементів будівництва держави — як знову ж таки кров, пролита свідомо, кров своя й чужа — ворожа. Без крови нема нації, принаймні нації модерної, організованої нації. В ній вона родиться, в ній своє хрищення здобуває, в ній честь, самоповагу і національну гордість здобуває...

„Ясна річ, що головна передумова нашої державної реставрації лежить у самій українській нації, в її бажанні виявити зорганізовану волю в цій справі.

„Пильно стежачи за тими процесами, що відбуваються в свідомості й житті нашого народу під різними окупантськими урядами, беручи в цих процесах певну активну участь, я вважаю, що й це бажання зростає й воля кристалізується. Та, підкреслюючи вагу внутрішніх чинників у справі будівництва нашої держави, я одночасно велику вагу надаю й чинникам зовнішнім, міжнародним. Ігнорувати їх не приходиться, бо ледве чи ми знайдемо в історії хоч один приклад, де якийсь народ звільнився б від чужої влади та повернув би собі згублену державність тільки за допомогою своїх власних сил. Навіть Сполучені Штати Північної Америки шукали й мали цю допомогу ззовні. Гасло: „орієнтація тільки на свої сили", коли оцінювати його в світлі історичного досвіду, є реченням без змісту й самооблудою, яким може послуговуватися хто хоче, а не державний одповідальний діяч".

Ці останні слова — це заповіт нам усім, що залишилися поза межами рідної землі — здобувати зрозуміння прагнень українського народу до свого національно - державного відродження, щоб у слушний час інші держави прийшли з допомогою в нашій тяжкій боротьбі, коли не з реальною допомогою, то з моральною підтримкою української боротьби. Отже, не сміємо ми віддаватися виключно культурно - освітній праці, відкидаючи політичну працю серед чужих народів і тим занедбуючи прагнення українського народу до визволення з-під чужинецького панування й до створення своєї власної держави.

У 15-му числі „Тризуба" Симон Васильович Петлюра писав:

„Отже: не забуваймо про меч; учімося міцніше тримати його в руках, а одночасно дбаймо про підживлення нацією моральних елементів її буття — творчої любови до батьківщини, сторожкости до ворога та помсти за кривди, заподіяні ним, — в симбіозі яких знайдемо і вірний шлях до звільнення й програму для будівництва".

Покійний Отаман уважав, що нація повинна бути свідома необхідности боротьби за свої права та потреби завжди бути готовою до оборони вже здобутих прав. Про це він писав у числі 1-му „Табору" так:

„Нація повинна зрозуміти вагу цієї ідеї, бо від того чи іншого усвідомлення її залежить життя або смерть державного існування нації, її воля й розвиток чи занепад і державна загибіль. Геній нації зуміє подолати і технічні перешкоди для оборони держави і всякі інші труднощі, коли ідея оборони її, як вільна повинність і природна потреба, увійшла в свідомість народньої маси, стала органічним елементом національної думки. При наявності цієї умови в житті нації утворюєтся атмосфера, серед якої ніколи не загине голос, що кличе до уваги чи практичних заходів в справі оборони. Навпаки, він знаходить співзвучний відгук, розуміння й підтримку загалу, бо душа нації відкрита для всіх відчувань і переживань, що викликаються нагадуванням про небезпеку ззовні й погрозу від неї для мирної творчої праці. Таким чином ми приходимо до висновку про велике значення моральних чинників, як психологічної бази для вірного й глибокого опанування нацією ідеї оборони свого краю. Коли ця база утворена в душі кожного свідомого громадянина, технічно-організаційні заходи для оборони переводяться легше, скорше й продуктивніше. Вони легко набирають плоті й крови".

Гляньмо навколо нас і подивімся, як деякі групи нашої еміґрації або окремі особи плекають „моральні чинники" української нації. Хіба каляння українського масового революційного руху, зокрема тих, кого доля поставила на чолі того руху, плекає моральні чинники? Ні, це йде впарі з працею ворогів української державности, бо принижування неправдою масового українського визвольного руху підриває віру народних мас у національне та соціяльне визволення, викликає в чужонаціональних колах недовір'я до всього українського національного руху.

Шануючи пам'ять Головного Отамана Симона Васильовича Петлюри, ми також шануємо пам'ять і тих, що полягли під його проводом безпосереднім або посереднім, як різні повстанці, діячі політичного, культурного та економічного відродження української нації. Вони всі полягли під українським прапором, чистим, як небо, прекрасним, як лани стиглої пшениці.

Віримо та ісповідуємо, що український нарід, нарешті, здійснить ті ідеали, для яких жив, за які боровся і вмер Симон Васильович Петлюра. Тоді український народ заживе щасливо у своїй вільній, суверенній державі, де не буде ні панів, ні рабів, а пануватиме рівність усіх перед законами, затвердженими ним самим.

ЗМІНИ В СОВЄТСЬКІЙ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ

Совєтська пресова аґенція ТАСС повідомила, що в „Большой Советской Энциклопедии", яка незабаром має появитися новим виданням, будуть викреслені „надто гостро-критичні завваги" в низці статтей, щоб таким чином підкреслити „нове становище СССР у світі".

Це буде вже третє видання тієї енциклопедії. Останній том 50-томної енциклопедії СССР минулого видання був надрукований у 1958 році. Нове видання появлятиметься ступнево й буде закінчене в 1969 році.

Володимир Мацьків

ПІД РОЗВАГУ КОМБАТАНТАМ

Читаючи наші комбатантські журнали, бачимо, що вони розглядають, пригадують та передискутовують історичні факти і особи, які брали участь в різних історичних подіях чи своїм життям та працею заслужили на вдячність нашого народу, подають враження та переживання, спростовують помилки та невірні погляди. Одначе, дуже малу увагу звертають вони на речі, які в нашій визвольній боротьбі повинні стояти на першому місці.

Нашу визвольну боротьбу розпочали ми ще в 1914 році, коли пішли в перший бій наші УСС. Ця боротьба триває й досі і повинна тривати доти, поки ми не осягнемо нашої мети. Під теперішній час не видно можливостей на скоре осягнення значних успіхів. Чи маємо занехаяти боротьбу? В жадному разі ні! Занехаяти боротьбу — це смерть. Мусимо її продовжувати, і то всіми засобами.

Кожний вояк, без огляду на те, чи є він старшиною, підстаршиною чи рядовиком, знає, що в битві, великій чи малій, особливу ролю відіграє резерва. Відповідно використана резерва — чинник, що в дуже багатьох випадках забезпечував перемогу над переважаючими чисельно силами ворога. Не меншу ролю в організації війська відіграє поповнення. Навіть найкращі військові відділи з бігом часу рідшають. Одні вояки кладуть свої голови на полях боїв, інші відходять через недуґи та поранення. Тому добрий організатор армії завжди присвячує велику увагу вишколові поповнення.

Нашою резервою і нашим поповненням є наші діти та наші внуки. На них, і тільки на них, спадає ввесь тягар цього обов'язку продовжувати наші визвольні змагання аж до переможного кінця. Не якісь ближче не означені наслідники, не якісь фіктивні одиниці, а наші діти і наші внуки мусять перейняти батьківський спадок і заступити тих, яким уже не під силу вести змагання.

Говорячи про визвольну боротьбу тієї частини українського народу, що перебуває поза рідною землею, мусимо собі усвідомити, що ця боротьба не мусить бути кривавою. Але й безкровною боротьбою можна осягнути більше, як у кривавій. Нині боротьба має продовжуватися на всіх відтинках життя, а передусім на полі науки. Ніхто не вимагає жертви крови від наших дітей, але вони мусять знати, яка наша мета. Наші діти мусять знати, яка їх роля і де їх місце. Вони мусять бути здисципліновані, послідовні в своїх діях та непоступливі.

Сподіваюсь, що справа, яку порушую, настільки ясна і зрозуміла, що не вимагає ніякого арґументування. Сподіваюсь, що кожний батько - вояк, кожний дідусь, що боровся за нашу державність і самостійність, зрозуміє це все так само, як розуміє кожна думаюча людина.

А тепер пригляньмося ближче до наших дітей та до наших внуків. Прислухаймося до їхніх розмов, про що вони говорять і як говорять, поцікавмося їхніми думками. Зробивши це, запитаймо себе: чи є надія виграти нашу визвольну боротьбу такими вояками? Відповідь лишіть для себе. Ми її знаємо, ми її відчуваємо в своєму серці.

Може дехто з нас почне виправдуватися. Може скаже: тут інші умовини, не такі обставини, ми не всилі протиставитися впливам оточення, ми не винні, що школа так їх виховує і т. д. Таких виправдань чуємо багато, але всі вони не є ніяким виправданням. Наші старшини вимагали безоглядного виконування своїх наказів, а рядовики старалися виконати кожний наказ, не зважаючи навіть на небезпеку життя, бо були вони вояками. Так мусіло бути. Чому ж тепер вони такі поблажливі до своїх синів і внуків?..

Ми, беручи колись зброю до рук, присягали на вірність нашій Батьківщині, нашим ідеалам та на послух нашій владі. Ми боролися, як уміли і могли, поки нам не вибито зброї з рук, але нас ніхто не звільнив від присяги. Вона нас зобов'язує і зобов'язуватиме аж до смерти. В ім'я цієї присяги присвятімо більше уваги нашим дітям та внукам. Навчімо їх любити нашу знедолену Батьківщину так, як ми її любили й любимо. Навчімо їх жертвувати бодай частину їхньої праці, для Тої, для якої ми жертвували свою кров і готові були пожертвувати своє життя.

Розкажімо нашим дітям та внукам про Україну, якої вони не бачили. Змалюймо їм красу наших піль, наших лісів, наших степів, наших рік та наших гір. Розкажімо про своє село чи про своє місто. Змалюймо їм наші молоді літа, родинну хату, працю. Скажімо про свою участь у визвольній боротьбі, про особисті переживання, страждання, про військові дії. Розкажімо про те, як ворог старався винищувати те все, що було нам дороге та миле.

Постараймося глянути дещо далі в глибину століть і знайти там не одно цінне та цікаве.

Подбаймо, щоб наші діти та внуки покінчили школи українознавства, даймо їм до рук рідну книжку та заохотім їх до читання. Допоможімо їм зрозуміти прочитане, бо може їм бракує потрібних слів, і вони не розуміють, що читають. Запишімо їх до української молодечої організації, хай вони насталять свою волю, скристалізують свій характер. Зробімо їх відпорними на крик реклям та блиск чужого життя. Даймо їм велику ідею: змагатися за належне місце серед народів світу!

Якщо ми це все зробимо, можемо бути певні, що виконали свій обов'язок належно і гідно. І можемо тоді спокійно відійти з цього світу, бо матимемо певність, що наші наслідники без вагання продовжуватимуть роботу, яку ми розпочали, і напевно діждуться тої щасливої хвилі, якої нам не судилось діждатись.

Нам ніхто не матиме права закинути, що ми не виконали нашої присяги.

Іван Сярчинський

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВЕТЕРАНИ

Хоч українців в американській армії під час першої світової війни служило багато, але про них ніхто не знав, бо свою національність зазначували вони за місцем народження: Австрія, Угорщина, Росія і т. д. Пригадую, коли я у першій світовій війні лежав у лікарні, мене відвідав військовий капелян.

— Як ви називаєтеся? — запитав він.

— Джан Сярчинський! — була моя відповідь.

— Ти — Іван Сярчинський, — сказав українською мовою капелян. — В армії є багато українців, але вони не зорганізовані. Не мають своєї ветеранської організації.

Цієї розмови я не міг забути і, коли війна скінчилася, все думав про потребу організування воєнних ветеранів українського роду. Тож по обміні думок і переписці з знайомими скликано 1922 року у Філядельфії ширші сходини колишніх військовиків, на яких і засновано першу станицю (пост) Українсько - Американських Ветеранів — ЮАУ. Членів було тоді 80.

Першу параду наші ветерани влаштували в уніформах на честь приїзду достойного гостя з України, Митрополита Андрея Шептицького до Філядельфії. Тоді провели ми Слугу Божого вулицею Френклін до Катедри.

Тоді ж я мав уперше в житті велику приємність говорити з Митрополитом Кир Андреєм. Це була коротка, але незабутня розмова.

— Чи ви соколи? — запитав мене Митрополит.

— Ні, Ексцеленціє, ми — ветерани американської армії.

— То вас багато, українців, служило в американській армії. Я не знав, що в Америці є стільки українців - військовиків. Це добре, що ви організуєтесь.

* *

Українські ветерани брали живу участь у всіх політичних акціях, протестах проти поневолення України. У всіх маніфестаціях вони стояли на чолі. Від того часу минуло 44 роки. Наймолодший ветеран з першої світової війни має тепер 70 років. Та з другої світової війни прийшли молодші люди, які доповнили наші змалілі ряди. Постало багато нових військових ветеранських станиць, але, на жаль, чимало з тих молодих пішли в інші ряди, до не своїх станиць, а це шкода, бо було б нас більше. Недарма прислів'я каже: „Добрий старшина тримається своїх вояків, а добрі вояки трима-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Архиєпископ Мстислав

ДО ЖИТТЄПИСУ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

(1)

Не знати, чому біографи Симона Петлюри старанно обминають його тісну родинну пов'язаність з духовним станом, так, ніби й соромно про це згадувати. Інші ж знову не хочуть випустити С. Петлюри з обіймів соціялістів, хоч уже в роках 1912-1913 він мав з Українською Соціял-Демократичною Партією лише і тільки формальний зв'язок. Ще інші, опрацьовуючи або видаючи літературну спадщину по С. Петлюрі, вилучають із неї все те, що їм немиле з їхнього партійного погляду. Хто-зна, чи не один тільки проф. Олександер Лотоцький спромігся дати найбільше правдиву сильветку С. Петлюри. Та, видко, і проф. О. Лотоцький не багато знав про ближчу й дальшу родину С. Петлюри, як і про те, що та родина була тісно пов'язана з духовним станом. А тому його біографічний нарис про С. Петлюру неповний.

Свого часу, ще в 1936 р., в спеціяльному виданні „Волинь С. Петлюрі" (Рівне на Волині, стор. 28, друкарня Повітового Самоуряду), що вийшло з нагоди 10-ої річниці смерти С. Петлюри, я подав докладніші відомості про його родину. Думаю, що в 40-ву річницю його трагічної смерти варто знову пригадати про ближчу й дальшу родину С. Петлюри і цим допомогти майбутнім історикам та монографістам представити його постать точніше й повніше, а одночасно належно пояснити, чому проблеми Української Православної Церкви були предметом його великої уваги та чому саме С. Петлюра визначав Українській Церкві почесне й відповідальне місце в будові Української Держави.

* *

Симон Петлюра народився 10 травня 1879 року в Полтаві, при Загородній вулиці, в хаті, яка мала ч. 20. Батько його, Василь Павлович, був приписаний до міщан Полтави. Мав він при Загородній вулиці невеличкий дерев'яний дім і провадив т. зв. „кінну біржу". Маючи пересічно 5-6 пар коней і стільки ж фаєтонів, висилав їх на місто для заробітку.

Фаєтони Василя Петлюри були в Полтаві популярні. Їх полтавчани радо винаймали на весілля й похорони. Користала охоче з цих фаєтонів і молодь, що була вже „під вусом", для проїздок і перегонів довкола Корпусного саду, особливо зимою, бо коні у Василя Петлюри були гарні, а візники чепурні й чисто вбрані. Та „біржа" й була єдиним джерелом життя досить численної родини Василя Петлюри. Мав він ще десятину лісу коло Будищ, недалеко Полтави, що на бідній в ліси Полтавщині було великим скарбом, який забезпечував хату опалом на цілу зиму. Та коли Симона Петлюру заарештовано в Катеринодарі на Кубані, Василь Петлюра, бажаючи взяти його на поруки, ліс продав, за що визволив свого сина з в'язниці. Гроші пропали, бо Симон виїхав нелеґально до Львова.

Звідки й коли рід Петлюри прийшов до Полтави — точно не знаю. Дехто в нашій родині пов'язував це з самим початком XVIII століття, а навіть з 1709 р. і трагічною битвою під Полтавою. Поза Полтавою прізвище „Петлюра" незнане. В самій же Полтаві це прізвище мали ще тільки дві родини, одна на Кобищанах, а друга на Монастирській вулиці, які були посвоячені з Василем Петлюрою. Рівно ж малощо залишилося в моїй пам'яті з оповідань моєї матері про батька Василя Петлюри, а її діда Павла. Докладніше й багато оповідала мені мати*) про свою бабуню, матір Василя Петлюри, схиґуменю Антонію, світське ім'я якої було Анна. Мала вона в своїй родині багато духовних, зокрема в роді Чоловських аж 7 священиків, з яких один був благочинним (деканом) в Біликах, коло Кобеляк на Полтавщині.

Мати Василя Петлюри, по смерті чоловіка, пішла до монастиря й прийняла чернецтво. Мала вона чималі організаційні здібності, а тому й була на різних керівних становищах у кількох жіночих монастирях Полтавщини. Згодом їй доручено зреорганізувати Св.-Покровський Тепловський монастир коло Феодосії (Крим), де вона й померла, прийнявши перед смертю схиму і ім'я Антонії.

В 1918 р., беручи участь в поході української дивізії ген. Натієва на Крим, відвідав я при тій нагоді й Тепловський монастир. Старші черниці показали мені могили схиґумені Антонії й черниці Гавриїли, рідної сестри Симона Петлюри — Єфросинії, що молодою дівчиною пішла до монастиря, ігуменією якого була тоді її бабуня. Могили знаходились коло самої монастирської церкви, а з їх зовнішнього вигляду й оповідань черниць я переконався в глибокій пошані до пам'яті бабуні Симона Петлюри, яка, за словами черниць, була одною з основоположниць того монастиря.

Мати Симона Петлюри — Ольга Олексіївна походила з родини полтавських козаків Марченків, що мешкали під Полтавою коло Хрестовоздвиженського монастиря. Батько її, повдовівши, постригся в ченці. Чернече ім'я його було Аркадій, а помер у сані ієромонаха. Поховано його в Київським Іоновськім скиті, основоположником якого, разом з ігуменом Іоною, був і він.

---

*) Автор цієї статті син рідної сестри Симона Петлюри — Маріямни. — Ред.

(Далі буде)

У 40-ЛІТТЯ СМЕРТИ ГОЛОВНОГО ОТАМАНА СИМОНА ПЕТЛЮРИ

ЗАКЛИК ПРОВОДУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

25 травня 1966 р. минає 40 років від дня, коли на бруку Парижу впав від куль висланника Москви Голова Директорії і Головний Отаман — Симон Петлюра. Сьогодні ми можемо з повним переконанням ствердити, що в міру бігу часу постать ця не забувається в українському народі, але все більше росте, все яскравішає, все рельєфніше різьбиться перед нами. Історія знає мало подібних випадків. Така доля судилась лише небагатьом, лише найбільшим з великих.

До цих історичних винятків належить Симон Петлюра. Він бо втілює стихійне пробудження українського народу, підготову Національної Революції, саму Революцію, творення Української Держави і боротьбу за неї.

Вийшовши з народу, він сам пройшов крізь стадію кування національної свідомости, а далі став творцем стадії підготови Революції словом і ділом, не цураючись чорної щоденної праці. З вибухом Революції, він — трибун, але одночасно — вояк, що з рушницею в руках, у сірій вояцькій шинелі на плечах ішов на Арсенал в першому ряді бійців.

Щойно пройшовши стадії низової роботи, він стає на чолі Революції. Між великими діячами, політиками, славними вченими й літераторами, між високо кваліфікованими старшинами — він став першим і найбільшим саме тому, що найповніше втілював долю народу. Але одночасно — він геній народу, бо при всій своїй гуманності він бачить, що лише боротьба, ціна крови й заліза може принести Державу. При всіх своїх ідеологічних та партійних пов'язаннях, він бачить революцію тільки українськими очима, а не „всеросійськими", чи „всесвітніми". Тому він творить армію. Саме ця глибина зору — це велич Симона Петлюри. Завдяки цьому він став творцем епохи.

Українська Національна Революція прийшла тоді, коли минуло 200 років від бою під Полтавою. Коли мертві були державницькі інстинкти, коли ідеалом була не держава, а вільність від держави, не власна армія, а втеча від неї. С. Петлюра висунув гасло війни за державу, коли світ захлистувався гаслом „Геть війну!" і коли цим гаслом ворог намагався нас деморалізувати.

С. Петлюра зрозумів і заповідував нам, що державна будова, як всяка будова, вимагає не тільки площі, не тільки архітекта, але поту, цегли, глини, піску, води, дерева. Без цих складників не може постати будова. Тому він стільки уваги присвячував виробленню духової межі між Московщиною і Україною, не забуваючи і про найменші складники.

Опинившись на еміграції, він вказував на потребу плекання тих духових вартостей, що їх не можна плекати під окупацією. Будучи організатором збройної боротьби, він уважав, що й еміграція повинна бути чинником в продовжуванні визвольних змагань. Вона мусить бути не лише активною на відтинку політики, інформації чи культурних зв'язків, але й впливати на Рідні Землі та їх підсилювати. Туди був спрямований його зір. Він організував підпілля, тримав з ним контакт, сам писав революційно-підпільну літературу, звертаючи в першу чергу увагу на національний момент. За це він впав з руки окупанта.

Але саме завдяки цьому він залишається вогненним стовпом, що веде й вестиме нас у боротьбі. Будьмо ж у боротьбі його послідовниками. Діло, яке він започаткував, за яке загинув на стійці, — не завершене. Загинули чи відійшли від нас його близькі друзі й товариші по зброї. Нам залишили вони заповіт: довершити будови Української Держави, або бодай до останнього віддиху змагатись за неї.

Націоналісти. Ви, що були в першій лаві боротьби, будьте першими завжди й у майбутньому. Шляхом С. Петлюри пішли Є. Коновалець і А. Мельник. Ідімо ж далі, ідімо вперед на фронті змагань з їх іменами у серці.

ПРОВІД УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Травень, 1966.

Джерзі Сити, Н. Дж.

СУМА В ПОКЛОНІ ФРАНКОВІ

Під таким гаслом Осередок СУМА ім. Лесі Українки влаштував 14-го травня у власній домівці Українського Народ. Дому Літературну годину для сумівців і членів Батьківського Комітету, з нагоди 50-річчя з дня смерти Івана Франка.

Літерат. годину відкрив голова Осередку Осип Зубрицький, з'ясувавши її значення.

Сумівка Анна Дидик помистецькому відрецитувала вірш „Каменярі", за що нагородили її оплесками.

Проф. Павло Савчук виголосив промову на тему: „Невмирущий Франко". Сумівці почули змістовну й глибоау, але в доступній формі, святочну промову, яка зачарувала всіх, і вони спокійно й уважно вслухалися в кожне слово доповідача.

Творчість Івана Франка обіймає сто томів, а слава його займає на літературній арені друге місце по Шевченкові. „Будьмо горді, казав промовець, що належимо до великої й культурної нації, що має таких велетнів духової культури, — як Іван Франко. — Тому любім щирим серцем свій народ і рідну Батьківщину — Україну, яка ще й досі окупована московськими займанцями. Молім Всевишнього, щоб допоміг нам відновити нашу незалежну соборну національну Українську Державу!"

Сумівці й батьки гучно нагородили цю доповідь проф. П. Савчука.

Промовляв учитель Єв. Ясіновський, а заключне слово сказав булавний Осередку Дмитро Вох, підкресливши, що промова проф. П. Савчука виголошена з глибоким почуттям, бо прелеґент сам поет, і його слова випливають з глибини поетичної душі.

Закінчено імпрезу співом „Не пора . . ."

Д. В.

Сан Франціско, Каліф.

СВЯТО 22-ГО СІЧНЯ

Відзначення 22-го січня в Сан-Франціско і його далекопростягненої околиці, пройшло з успіхом. Особливо сприяло успіхові невдале розпорядження (в останній хвилині) мейора міста про заборону вивішування українського прапора над „Сити Голл", про що писалося в англомовнім виданні „Свободи". Замість цього українські прапори повівали над будинком залі, де відбувалася урочиста академія та над імпозантною українською православною церквою. Прихильні коресподенції у місцевих часописах про „інцидент" з українським прапором, з зазначенням місця, де відбувається академія та з інформацією, де вивішені українські прапори, притягнули до залі і деяких американців, яким вдалося продати де-кілька книжок в англійській мові про українські проблеми.

Отже, старанням Санфранцісvolvo відділу УККА святочна академія відбулася в театральній залі „Каліфорнія Голл" в неділю 23-го січня. Заля була виповнена ущерть. Прийшлося приставляти додаткові стільці, а декому прийшлося і стояти. Присутніх було 300 осіб. доповідь українською мовою виголосив п. інж. Л. Блонарович, а пані І. Андрус — англійською мовою. На академію прибули і промовляли такі достойні гості як перший заступник мейора П. Тамарас, член Ради Супервайзорів Д. Морісон, який промовляв від міської управи та попередній мейор міста Дж. Христофер.

Сам грек з походження, пан Христофер, своїм теплим словом, виявив симпатії до нашого народу і зрозуміння наших прагнень, розчулив присутніх та показав своє ґрунтовне знання нашої історії, показав ознайомленність з економічним потенціоналом нашої батьківщини і розуміння нашої політичної ситуації. Він згадав про історичні зв'язки його народу з нашим та сказав, що своє розуміння нашої проблеми і свої симпатії він підкріпив, побачивши Україну своїми очима. Він бачив там, перетворені на музеї, наші історичні церкви. Мав контакти з українським населенням Києва і підкреслив привітність і симпатичність українського народу. Закінчив він закликом до українського народу, до безупинної боротьби за волю, говорячи, що невдачі не мусять зупиняти прагнення до визволення, і покликався на приклад Греції, яка 500 років боролася за свою свободу і її досягла.

Мистецька частина була в руках пані Віри Шавлач, яка чарувала всіх співом та полонила своєю миловидністю. та в руках пана Є. Малюха, відомого талановитого пяніста і директора музичної школи у м. Лівермур. На цей раз п. Малюх показав себе непересічним співаком з шовковим голосом — ліричний тенор. Цікавим був також і виступ американського співака п. К. Буйіл. Рояль мув, як і завжди, в певних руках маестро-професора І. Вовка.

Крім цього висвітлено фільм „Шевченко у Вашинґтоні". Свято 22-го січня не закінчилося у той день, а мало своє закінчення аж у понеділок 21-го лютого, коли мейор міста Сан Франціска запросив до себе на „розмову" голову відділу УККА п. інж. Лиська. Інж. Лисько прибув з делеґацією в складі 6 осіб, представників організацій, які входять до складу відділу УККА. Була серед присутніх і п-ні Андрус, знимку якої з дівчатами в укр. строях було поміщено у місцевих газетах 22-го і 23-го січня, з прапором на руках, якого тоді не було дозволено вивішувати. Мейор м. Шелл висловив жаль з приводу того, що сталося. Сказав він, що дізнався про цей прикрий випадок лише з газет, посилаючись на своїх відпоручників, які те зробили без його наказу і згоди. Він дав запевнення, що слідуючого року прапор буде вивішений без усяких передумов. На пропозицію делеґації, щоб вивісити прапор замість перепущеного дня в цім році, на святі річниці Т. Шевченка, мейор дав з охотою свою згоду.

Микола Костирко

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

ВСІ ОСОБИ, ЯКІ МАЮТЬ 65 АБО БІЛЬШЕ РОКІВ в червні цього року, дістануть із Адміністрації соціяльного забезпечення книжечку під заголовком: „Забезпечення на лікування в рамах соціяльного забезпечення — ваша книжка про медичну опіку". Таких осіб, що дістануть цю книжечку є — 19,100,000. Ця книжка дає пояснення про медичну опіку, яка починається 1-го липня 1966 р.

РАДА БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ПЕРЕРВАЛА свої наради над справою Родезії, поки з Лондону не наспіють докладні додаткові відомості про хід і шанси говори теж перервано, не відомо з яких причин і де та ло-расистським правлінням в Родезії. Ці лондонські перенових безпосередніх переговорів британського уряду з біколи вони відновляться.

КОНГОЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПОЗБАВИВ посоль-

ІЗРАЇЛЬ ДУЖЕ НЕВДОВОЛЕНИЙ ПОЗИКОЮ, що її дістав від Західньої Німеччини: він хотів 50 мільйонів долярів на довготермінові сплати, а дістав 40 мільйонів на один рік, після якого мають відбутися нові переговори.

ського мандату колишнього президента Катанґи (провінції Конґа) і прем'єра центрального конґолійського уряду Мойсе Чимбе 96 голосами проти трьох при 10, що стримались у 167-членному парляменті. Формально застосовано припис конституції, що посол, який не був приявний бодай на одній четвертій засідань під час сесії, тратить мандат. Насправді, то диктаторський уряд „ґенерала" Жозефа Мобуту обурений виступами Мойсе Чомбе в Парижі і Брюсселі проти його режиму.

ФРАНЦУЗЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ МОРІС КУВ ДЕ МЮРВІЛЬ ПІДПИСАВ у Варшаві французько-польський договір про співпрацю між тими двома країнами у справах науки, культури й техніки. Створено у Варшаві і Парижі дві комісії для реалізації постанов договору. Це були перші від кінця останньої світової війни відвідини французького міністра закордонних справ у Польщі.

МАРОККО ВІДКЛИКАЄТЬСЯ ДО 7-ЧЛЕННОЇ КОМІСІЇ Організації Африканської Єдности, оскаржуючи Альжир, що він порушив перемир'я з жовтня 1963 року і зосереджує свої війська в здемілітаризованій прикордонній смузі. Марокко і Альжир мають кордон на 550 миль, до цього часу докладно не визначений і обидві держави претендують до суверенітету над деякими прикордонними місцевостями.

Одинадцятий том збірника „За Державність"

Дирекція Українського Воєнно - Істор. Інституту в Торонто подає до відома побратимам зброї і українському громадянству, що вже вийшов з друку 11-ий збірник „За Державність".

У ньому є цікаві спогади 17-ох авторів, учасників збройної боротьби за Волю й Державність України: — ген. Мандзенка, сотн. Бутовича, сотн. Сім'янцева, професора Зозулі, полк. Комнен-Палеолога, митр. прот. о. Клодницького, підполк. Задояного, редактора Волинця, полк. Єфремова, маййора Зарицького, інж. Фещенка - Чопівського, полк. Голуба, пор. Токайла, проф. Розгона, ген. Вишнівського і полк. Кедровського.

У збірнику мається на 32-ох окремих сторінках біля півтори сотки фотознимок учасників визвольної боротьби та епізодів з боїв і життя війська всіх його формацій.

Редактором є ген. Садовський і мовним редактором є інж. пор. Туркало.

Замовлення просимо висилати на адресу:

Ukrainian War Historical Institute, 24 Laneview Ave. Toronto 3, — Ontario, Canada

Вінніпеґ, Канада

РІК УСПІШНОЇ ПРАЦІ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ

23 лютого в залі Читальні „Просвіти", відбулися звичайні загальні збори Кредитової Кооперативи Північного Вінніпеґу.

Збори відкрив п. А. Господин, голова дирекції, а ними проводив п. В. Кохан, — предсідник зборів; секретарювали пп. В. Ільницький і С. Рогатинський. В. Ільницький прочитав також протокол із останніх загальних зборів, що його загальні збори, по кількох заввагах, одобрили. На залі було коло 120 осіб, а між ними президент Комітету Українців Канади о. д-р В. Кушнір.

Найважнішою точкою загальних зборів були звіти завідуючих органів кооперативи. Звіти опрацьовані дбайливо, а загальний звіт видрукований і на час розісланий членам. Звіти складали: А. Господин за Дирекцію, інж. А. Качор за управу, С. Мокрій за Кредитовий Комітет, а д-р С. Сабара і мгр В. Мигаль за Контрольну Комісію.

Зі звітів видно, що 1965 рік був, мабуть, найкращим роком для кредитівки. Вона збільшила своє членство на 92 особи, або 14.2% — всіх членів має тепер 740; майно збільшила на 209,558 долярів, або на 28.9% і воно дійшло до суми 908,840 дол. Крім цього в діловому році Кредитова Кооператива Північного Вінніпеґу набула гарний мурований дім, в догідному для членів місці, за 28,000, який перебудувала коштом 11,583.25 дол. і куди перенесла своє бюро, де гарно розвивається. Поважно зросли також уділи членів, які осягнули суму $406,034, депозити дійшли до $321,535, а позички зросли на $168,877 (26%) і осягнули $818,247. За останній рік кредитівка уділила членам 118 позичок на суму $488,386. Господарський рік закінчено білянсовою надвишкою в сумі $15,745.49, з якої збори ухвалили виплатити членам 4.25% дивіденди в сумі $15,556.90. Кредитова Кооператива Північного Вінніпеґу все щедра на суспільно - громадські цілі, на які в діловому році виплатила $587.50.

З приємністю варто підмітити, що названа кооператива під управою інж. А. Качора постійно виказує динаміку росту: за останні 3 роки вона подвоїла майно і обороти.

Над звітами відбулася коротка дискусія, після якої, звіти одобрено, і схвалено абсолюторію.

Загал членів на ярпозицію ред. С. Волинця одобрив, вибираючи тих же самих членів великою більшістю голосів, а саме: до дирекції обрано пп. В. Ільницького і В. Макоту, до Кредитового Комітету п. В. Клоса, а до Контрольної Комісії мгр-а В. Мигаля, всі вони були в проводі кредитівки м. р.

Плян праці і бюджет зреферував інж. А. Качор — бюджет у приходах і розходах доходить до суми $73,000 — і їх одноголосно збори одобрили.

Після внесків і запитів відбулося льосовання нагород вступу, які припали таким членам: А. Ямнюк $20, С. Ямнюк дол. 15, Читальня Просвіти дол. 10, К. Токарівський і С. Мокрій по 5.00 дол.

На окреме признання заслуговує предсідник зборів п. В. Кохан, який вміло та ділово провів збори цієї направду гарно веденої кредитівки, яка попри „Карпатію", є найповажнішою українською фінансовою установою у Вінніпеґу й цілій Манітобі.

Один із членів

ВЕЧІР МУЗИКИ В ЛМКЛЮБІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — З Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 27 травня ц. р. відбудеться там Вечір фортепіянової музики, яку зарепрезентує музична кляса проф. Меляниї Вайлової. У програмі вечора — фортепіянові квартети, дуети і сольо. Подробиці в оголошеннях. Початок о год. 8 веч.

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в суботу, 21-го травня 1966 р, упокоїлась в Бозі наша Найдорожча МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

ТЕССІ ДЕМЧУК

вдова по бл. п. Павлові, замешкала при Cassena Blvd., Flushing, L.I.

ПОХОРОН — у вівторок, 24-го травня ц. р. з похоронного заведення Fogarty Funeral Home, 136-25 41st Ave., Flushing, L.I. до церкви Рождества Пресвятої Марії, де о год. 9:45 відправиться Заупокійна Служба Божа, а опісля на цвинтар Кальварія.

В глибокому смутку:

син — ВАСИЛЬ, Ню Йорк
донька — МАРІЯ КОГН, Флашінг
сини — ҐЕНРІ, Гакенсак
МИХАЙЛО, Ню Йорк
та 9 внуків

Ділимося сумною вісткою, що дня 22-го травня 1966 року відійшла від нас у Вічність наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАВУНЯ

бл. п.

ОЛЬГА з ЛЯРСЬКИХ СТАХОВСЬКА

ПОНАХИДА буде відправлена у вівторок 24-го ц. м. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвина в Ірвінґтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу 25 травня 1966 р. о год. 9-ій рано з пох. заведення до Церкви св. Івана Хрестителя, відтак на цвинтар Hollywood в Юньйон, Н. Дж.

Горем прибиті:

МИКОЛА — муж
ІРЕНА і РОМАН ЛАПИЧАКИ — донька і зять
ВІКТОР і ХРИСТИНА — внуки

Невідомі напасники вимагали усунути портрет гол. от. С. Петлюри з української крамниці у Міннеаполісі

Міннеаполіс, Мінн. (Ф.Л.) — До місцевої крамниці „Юкрейнієн Ґіфт Шап" при 217 Іст Генкпін Евню зайшли у п'ятницю 20 травня ц.р. о год. 2:30 по полудні, в час коли в крамниці була тільки п-ні Іванна Луців, два жиди — один яких 25-и років, другий 60 літ, накидаючися з криком і лайкою за виставлення портрету гол. о. Симона Петлюри у крамничному вікні поруч оповіщення про жалобні панахиди та концерти для вшанування пам'яті Гол. Отамана в 40-річчя з дня його трагічної смерти. „Що це за портрет у вас — кричали напасники, — чи це не того бандита Петлюри?" Заки п-ні Луців мала змогу відповісти, вони почали кричати, що місцеві жиди повинні заборонити виставляння цього портрету, що це ганьба, що українці вшановують пам'ять того, що був „найбільшим убивником жидів до приходу Гітлера" і т. ін. Один із напасників обвинувачував навіть сл. п. Гол. От. С. Петлюру в убивстві його сім'ї в Бердичеві 1919 р. Кричучи, вони пустилися до виставового вікна з очевидним наміром знищити портрет. Спинила напасників тільки рішуча постава п-ні Луців, яка заявила, що якщо напасники далі будуть зневажати пам'ять національного героя українців, то вона, як американська громадянка, сестра американського вояка, що поляг під час другої світової війни і мати вояка корпусу морської піхоти, що бореться тепер у В'єтнамі, викличе поліцію і буде вимагати покарання тих, що зневажають її національні святощі.

На голову Літературно-Мистецького Клюбу в Едмонтоні переобрано Юрія Гаморака

Едмонтон. — Під час загальних зборів місцевого Літературно Мистецького Клюбу, що відбулися тут 27-го квітня ц.р., на голову цієї активної в останньому році організації переобрано відомого українського літературного критика і громадського діяча Юрія Гаморака. На предсідника зборів було обрано д-р Марію Кейван, секретарем — Олександру Черненко-Єндик, після чого звітувала управа клюбу: голова, секретар і скарбник. Управа підкреслила, що діяльність не мала меморіяльно - ювілейного характеру, ні не була розрахована на придбання фондів, як у минулих роках. Відбулося дев'ять вечорів, два з них у співпраці з місцевим відділом КУК і УНО (протестаційне віче у справі спалення української бібльотеки в Києві та авторський вечір проф. О. Неприцького - Грановського), решта — авторські вечори письменників: Віри Вовк і Ніни Мриц, Сергія Домазара та Миколи Понеділка. Крім того, влаштовано вечірку-бенкет у честь канадійського письменника та історика, інж. Джеймса Мек Ґреґора, що пише працю про українських піонерів, а теж відзначено 100-річчя народження українського мистця-баталіста Миколи Івасюка.

По звітах контрольна комісія устами проф. Ю. Крайківського подала внесення на вділення абсолюторії, що збори одноголосно ухвалили. Потім приступлено до вибору управи на наступний рік та, знов же одноголосно, вибрано управу в такому складі: на голову — Ю. Гаморака, на секретаря — О. Черненко-Єндик, на скарбника — Р. Осташевського. Теж вибрано контрольну комісію у такому складі: проф. В. Залуцький і проф. Ю. Крайківський.

Ютика, Н. Й.

ОГЛЯД УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В ПЕРШОМУ КВАРТАЛІ 1966 РОКУ

Українська громада в Ютиці складається з трьох парафій. Православна парафія св. ап. Петра і Павла, це в більшості українські піонери. При парафії існує Відділ 58 УНСоюзу, секретар — Іван Яковенко. Автокефальна православна парафія Чесного Хреста заложена в 1950 р. новою іміґрацією з Наддніпрянщини. В короткому часі парафіяни придбали прекрасну церкву і залю за гіпотечною допомогою УНС. Українська католицька парафія св. Володимира Великого заложена в 1950 р. новою іміґрацією. При парафії існують організації: Відділ УККА, Відділ 484 УНСоюзу, Відділ Провидіння, Союз Українок Америки, ООЧСУ, ОДВУ, Спілка Укйаїнської Молоді, Пласт, ОбВУА і Станиця Братства Дивізійників.

Під проводом пароха о. Богдана Смика парафія розбудовується швидк и м темпом. Рік тому парафія перебрала до вжитку новозбудовану коштом $180,000 українську авдиторію. Авдиторія побудована за найновішою архітектурою та в найкращому місці є гордістю не тільки українців, але й цілого міста. В новій авдиторії, в 1-му кварталі ц. р. відбулися слідуючі імпрези: 15 січня 1966 р. в просторій залі вперше відбулася традиційна „Маланка", улаштована Відділом УККА. Дохід призначений на добродійні цілі. 22 січня 1966 р. відбулися річні і звичайні місячні збори Відділу 484 УНСоюзу. Збойами проводив о. Богдан Смик, секретарював Роман Яцків. До нової управи вибрані: Михайло Дмитрів — голова, Юлія Дзядик — заступниця голови, Володимир Запаранюк — фінансовий секретар, Роман Яцків — заступник секретаря Контрольна комісія: Майія Івасів, Теодора Сенько і Дмитро Федів. Делеґатами на 26-ту Конвенцію УНСоюзу вибрані: о. Богдан Смик і Володимир Запаранюк, заступниками делеґатів Роман Яцків і Михайло Дмитрів. 23 січня 1966 р. в Ютиці гостював театральний ансамбль з Трой з оперою „Запорожець за Дунаєм". Постанова опери була на високому рівні. 29 січня 1966 р. Осеьедок СУМА влаштував „Свят-вечір в Україні". Виконавцями були члени СУМА і юні сумівці. Пояснення подав О. Ліщинський. 5 лютого 1966 р. відбулися річні збори Відділу УККА. Екзекутиву Відділу очолив проф. Богдан Рабій. 12 лютого 1966 р. відбулася Академія 22 Січня. Святочну промову виголосив запрошений із Сиракюз д-р М. Логаза. Концертову частину виконав чоловічий хор „Бурлаки", складений із колишніх вояків Української Дивізії з Боффала під диригентурою Юрія Лаврівського. Монтаж „Борцям" виконала рецитаторка Ірена Лаврівська на тлі хору. Монтаж віршів Лесі Храпливої, Олеся Ґерети і Леоніда Полтави виконали пп. Володимира Смик і Ірена Запаранюк. 5 березня 1966 р. на запрошення Союзу Українок Америки до Ютики загостила письменниця Леся Храплива. В оточенні молоді і старших, вона читала свої твори. 12 березня 1966 р. Ютику відвідала Драматично - Експериментальна студія з Ню Йорку „ЕОС" з мелодраматичним монтажем „Збунтовані мрії.

У головних ролях виступали: Марта Кокольська — солістка міської опери в Ню Йорку і Константин Мосійчук, — фільмовий драматичний актор. Публіка оваційно прийняла новий спосіб концертування. 19 березня 1966 р. Старанням місцевої Станиці Братства Дивізійників, яку очолює п. Володимир Гнатів, влаштовано Роковини Закарпаття. Реферат про визвольні змагання Срібної Землі в 1938 і 1939 роках прочитав Іван Бекерський. Пластова молодь під проводом Володимири Смик проспівала кілька стрілецьких пісень. Третю дію з п'єси „Така її доля" знаменито виконали члени станиці і члени СУМА під режисурою Ірени Запаранюк. 26 березня 1966 р. на завершення зимового сезону улаштовано академію в честь Тараса Шевченка заходами Відділу УККА. Приємністю для ютичан було привітати на сцені корифея театру маестра Йосифа Гірняка у виконанні „Шевченко в слові". Добре опрацьований реферат прочитала проф. Ярослава Томич. Дві сольові пісні проспівав п. Григорій Луків під акомпаніямент Лесі Яцків.

Волод. Запаранюк

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВЕТЕРАНИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ються своїх старшин". Так повинно бути, але коли бракує свідомости, то й народне мудре прислів'я нічого не поможе.

Маємо деяких старшин високої вартости, які багато зробили для своєї рідної організації. Вони поклали багато праці, щоб збільшити наші ряди, щоб ми могли ґідно маніфестувати нашу силу, коли потрібно. А хто не пам'ятає, як наші ветерани в уніформах маршували вулицями Вашинґтону до стіп українського генія Тараса Шевченка? Власне таким працьовитим і щирим українцям - ветеранам треба завдячувати, що нас так багато було на маніфестації.

До цих найкращих старшин належить, зокрема, підполковник Тома Дармопрай. Я його завжди цінив і шанував, бо він того вартий. Мене дуже врадувала новина в пресі, що Тома Дармопрай кандидує на конґресмена до Вашинґтону. Бо це людина направду гідна цього становища. Коли б у мене сили були такі, як 50 років тому, я радо поїхав би по людях, щоб його підтримали при голосуванні. Та я вірю, що всі українці дадуть йому голоси без огляду на те, до якої партії належать. Це ж бо тоді, під пам'ятником Шевченка, в перших рядах ветеранів стояв Тома Дармопрай, і до них звертався президент Айзенгавер такими словами:

— Це мої хлопці з другої війни!

А яке враження справили б наші ветерани, якби тоді стояло їх під пам'ятником біля 200 тисяч! А могло б стільки бути. Ще не пізно. Я, старий ветеран, кличу всіх американців - ветеранів українського роду з'їхатися на великий з'їзд в котромусь місті і тим заманіфестувати свою силу. Мусимо всі належати до своєї ветеранської організації, щоб не йти позаду інших народностей в ЗДА.

Старі і молоді друзі, відгукніться на мій заклик!

До 40 роковин трагічної смерти С. Петлюри

(Поема про Петлюру: „М. І. Мандрика — Вік Петлюри", в-во „Тризуб", Вінніпеґ, 1966)

Щойно вийшла з друку нова поема М. І. Мандрики під назвою „Вік Петлюри" (за мотто автор взяв речення зі „Слова о Полку Ігоревім" — „Були віки Троянї, літа Ярославлі"). Мандрика проводить паралелю між віком Богдана, Мазепи, Петлюри. Описуючи боротьбу України за власну державність під проводом Петлюри, від початків до його смерти, Мандрика викриває весь комплекс причин поразки України, а головною знаходить безкомпромісову ворожість до визвольних змагань України з боку французького прем'єра, тоді всесильного Клемансо. Він знаходить приклади неуспіхів і успіхів в боротьбі Італії за визволення, в поразках Олександра Македонського, Наполеона, Богдана Хмельницького та ін. Через всю поему проведено основні ідеї Петлюри в його власних висловах, його непохитність, незламність в найтяжчих переживаннях.

Ст.

Шикаґо, Ілл.

ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОЇ ЩАДНИЧО-ПОЗИЧКОВОЇ СПІЛКИ

5-го березня відбулися інформаційні піврічні збори членів Української Щаднично-Позичкової Спілки „Секюріті" в Шикаґо.

Вітаючи чисельно зібраних членів, през. адв. Юліян Куляс пригадав, що з днем 1-го березня ми ввійшли в третій рік праці і є достатні причини надіятися, що наступні місяці будуть місяцями постійного розвитку нашої щадниці. Дотеперішній можна назвати піонерським. Щадниця зуміла зайняти стійке місце і здобути добру оцінку своєї праці. Тепер перед нами, казав през. Куляс, важливе завдання, побудувати нове модерне приміщення, яке стане притягаючим чинником свого і чужого капіталу. Адв. Куляс інформував, приявних, що дирекція з будівельним комітетом працює в тому напрямі, щоб з ранньою весною приступити до будови нового будинку.

Новий будинок буде на наріжній площі, що його дирекція купила ще в 1964 р., в модерному стилі і буде прикрасою нашої дільниці.

З фінансового звіту, що його подав дир. П. Бабяк, приявні довідалися про дальший ріст щадниці. На день 28-го лютого 1966 р. майно щадниці представляється балянсовою сумою 1,742.685 дол. ощадностеві вклади зросли до суми 1,601.036 дол., реальностеві позики на купно, направу, чи будову домів видано на суму 1,525.289 дол. До запасного фонду-резерви відведено поважну суму 67.563 дол., а за два роки (1964 і 1965) виплачено дивіденду в сумі 70.743 дол. На оголошення, рекляму і громадські пожертви виплачено за той час 1.871 дол. На день звітування Щадниця мала 1.178 членів.

Після звітів при чайку розгорнулась жвава дискусія, в якій приявні виявляли вдоволення з розбудови щадниці, схвалювали ініціятиву й підготовчу працю, зв'язану з будовою нового будинку в нашій дільниці. В промовах були щирі заклики до солідарної співпраці з дирекцією, до посиленої пропаґанди серед широких кіл нашого громадянства для присднування нових членів та збільшування капіталу. Українці переносять свої позики з неукраїнських фінансових установ, бо в нашій щадниці їм вигідніще полагоджувати всі свої фінансові справи.

Від місцевої кредитвої кооперативи „Самопоміч" вітав і бажав успіхів у праці дир. О. Плешкевич, а від Української Народної Помочі її головний радний і організатор дир. М. Гікавий.

Товариська зустріч залишила серед учасників гарне й бадьоре враження та тверде переконання, що ще одна українська установа має всі дані до успішного розвитку для добра цілої української громади в Шикаґо.

Н. Н.

ТАРЗАН, Ч. 5626. Дивна потвора!

Мавполюд обережно і кмітливо увійшов до похмурої печери.

Він відчув жах, приголомшений огидою...

Бо гротескова потвора вилізла з темнавої води поруч нього!